

Serra del Pla

L'Espunyola

Ubicació

Comarca:	Berguedà
Lloc/Adreça:	A la zona del oriental, a l'àrea de la parròquia de Sant Climent de l'Espunyola
Emplaçament	km 139 de la C-26, trencall del Clot de l'Espunyola, també està indicat Hostal la Serra del Pla.

Coordenades:

Latitud:	42.0562
Longitud:	1.7958
UTM Est (X):	400358
UTM Nord (Y):	4656718

Classificació

Número de fitxa	08078 - 38
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Modern Popular
Segle	XVI
Estat de conservació	Bo
Protecció	Inexistent
Accés	Fàcil
Ús actual:	Productiu
Titularitat	Privada
Titular:	08077A007000140000HB
Autoria de la fitxa	Sara Simon Vilardaga

Descripció

Masia emplaçada l'extrem oriental del municipi, en una zona planera, oberta i amb àmplies vistes especialment cap al sud i est, cap a l'oest i nord s'hi aixequen els cingles de Capolat amb el tossal de Sant Salvador en primer terme. Es tracta d'una masia totalment reformada i reconvertida en hostal i restaurant,

fet que ha determinat clarament la modificació i utilitat dels seus espais. Entre les diferents estructures que conformen el conjunt de la masia cal diferenciar pròpiament l'estructura de la casa, construccions annexes al costat est i un paller (avui reconverit en vivenda) uns metres al nord-oest. La casa defineix una planta rectangular formada per planta baixa, planta primera i planta sota-coberta, la teulada és a dos vessants amb el carener orientat est-oest. Té dues portes d'accés, l'una al mur nord i que constitueix l'actual porta principal d'accés, i l'altra al sud, que seria l'obertura originària d'accés principal, és formada per muntants de pedra picada i llinda de fusta. En conjunt la majoria d'obertures han estat modificades, se'n conserva alguna amb llinda i muntants de pedra ben tallada a la façana nord i la de la sala al mur sud i a nivell de planta primera (sobre la porta d'accés). Els murs són fets amb carreus tant sols desbastats i pedres de mides i formes irregulars, i a les cantoneres peces rectangulars de pedra ben tallada i punxonada. L'interior és compartimentat per un mur mitger en dues crugies paral·leles orientades nord-sud. A la planta baixa hi podem veure restes d'alguna menjadora; la planta primera manté l'estructura de la sala amb la fornícula de la capelleta al mur est. Al costat de llevant hi ha una construcció annexa, de dues plantes i coberta a un vessant desaiquant cap a l'est; és una estructura bastant modificada, sembla que estava formada per dues construccions independents i/o dues fases de construcció. La meitat més meridional es degué annexar com a ampliació de la casa, comportant l'ampliació d'una crugia més a planta baixa i primera; així al nivell inferior hi havia el pastador amb el forn de pa (es conserva la boca del forn al mur sud), en aquest nivell també hi destaca una porta amb muntants i llinda de pedra ben polida amb els angles esbiaixats, i a planta primera, habitacions. La meitat més nord, sembla que potser es correspondria amb espais més destinats al bestiar i magatzem, ja que el nivell superior aparenta haver estat totalment obert cap a llevant, no es pot descartar que es tractés d'una eixida; té però algun element que fan dubtar de la seva funcionalitat original. La resta d'annexes del costat de llevant estan situades a un nivell inferior pel propi desnivell del terreny, són només de planta baixa i actualment cobertes a un sol vessant; deuen ser antigues corts i annexes destinats sobretot al bestiar. Al costat nord de la casa hi ha les restes d'alguna altra estructura. A pocs metres al nord-oest tenim el paller, de dos nivells i cobert a dos vessants amb el carener nord-sud; havia estat obert cap al sud-oest amb un pilar al centre.

Història

La primera referència documental que tenim de la masia Serra del Pla la trobem en el fogatge de 1553, ja que consta "En Serra del Pla" dins la parròquia i terme de l'Espunyola. Posteriorment, tornem a tenir-ne constància en el Capbreu del Cint, Capolat i Castelló fet a ordres del Duc de Medinaceli, pres per Josep Thomasa Garrigó, notari de Cardona, datat entre el 1789 i 1793 (ACA, Notarial, Cardona, Ca-1.046, fol. 76) en la descripció de les propietats de Carles Vilardaga, hisendat de la ciutat de Berga, en el qual declara ser el propietari útil o emfitèutic de la casa i terres de Sant Salvador, dins la parròquia i terme de Sant Martí de Capolat, la casa, mas i heretat del Vilar Jossà, de la parròquia de Sant Corneli i Sant Ciprià de Castellserà, i una caseta, terres i horts de la Caseta del Pobla, en la Salt del Colom, també de la parròquia de Castellserà. N'aporta els termes de les tres propietats i ens diu que "la casa Vilar Josà y casa y terras de Sant Salvador,-" termeneja "a orient, part ab terras del mas Palau de Clarà, part ab terres del mas dels Porxos de dit terme de Clarà, mediant una gran riba o single, y part ab terras del mas Quer de Sant Nicolau, dirruhit, al mas Serra del Pla unit y agregat". Aquesta referència ens indica que en aquesta època s'havia annexat al terme del mas Serra del Pla un altre mas, de nom Quer de Sant Nicolau, que es trobava enrunat, i que pel nom hem situar proper a la zona de l'actual parròquia de Sant Climent de l'Espunyola la qual havia estat dedicada a Sant Nicolau fins al segle XVI. Una altra referència documental d'aquest mas la trobem ja al 1856, en la cita de "Serra del Pla" al llistat del llibre "Registro de las casas de campo de cada distrito y los aforados de guerra. N°63.1856 n° 32" (ACBR), on hi consta un Antonio Planas.

